

klici vljudno zahvali, in potem gre v gostilnico, da bi se s hlapcem nekoliko ocedila in poživila po trudnem potovanju. Kmalu za njima pa pridejo tudi drugi gosti v gostilnico, pa ne zadnji možje v soseski, ker naj starjega so imenovali očeta župana, drugega pa gemeinderata; drugim se je pa že na obrazu bralo, da tudi niso iz zadnje moke. Jeli so se pogovarjati od šole in zabavljati gosposki in čertiti nove postave, čeravno jim mati kerčmarica z roko kaže, da naj bodo tiho, vendar še bolj rogovilijo, in župan beseduje: „Šola je poslednja reč; druge čase se je s tem čednik pečal, sedaj pa nam gosposka hoče zapovedovati, da bi še posebej hišo za šolo zidali, pa kje je denar? gosposka lahko zapoveduje, pisar pa piše, kdo bo pa plačal, ali bo hiša sama iz tal zrastle? Jaz vam povem, možje, da iz srenjske denarnice za to ne bo šlo vinarja; popred je bil pastir dober, da je otroke podučeval, in so se ga tudi precej bali, sedaj nam pa hočejo dati učenika, kdo ga bo pa plačeval? pri nas ne ho dobil nič!“ Svetovavec pa se oglasi: „Kaj nuca kmetu študiran biti, rajtati se bo že na tergu navadil, in če kmet več zna, kakor svoje ime podpisati, je že preučen; ali ni tako, možje?“ „Molči, molči“, pravi župan, „dobro je vse eno če kdo več zna, kakor samo podpisati se; pa takih reči, ki se jih otroci sedaj učé po šolah, od zemlje, od živali, rastlin, voda, dežel in Bog vé, kaj še, to je pa neumno in nespametno“.

(Dalje prih.)

Narava in človek

v svoji pravi složnosti.

Spisal Živkov.

11.

T i č i.

Te krilate prebivavce v zraku je že stari svet močno štimal. Bili so mu ljubčeki in poslanci bogov, prebistre glavice, vedeži in preroki osode in prihodnosti. To pričajo pravlice in basnoslovje vseh narodov. *) Pomladno kukovico ima ljudstvo še sedaj za prerokinjo obilnosti, čuka za oznanovavca smerti, lastovice za poroke sreče, vrane in golobe za glasonošé itd. V tem smislu še današnje prislovice govore: „Slabo mu poje,

*) Glej Terstenjakove dotič. spise in V. Stef. Karadžičeve pesni itd. 11a.

ali hudo ti bo pelo, je zvit tiček, kukovica jo je kanila“. . . Naj bolje pa goloba časti naša sv. keršanska vera, ker ji je podoba sv. duha, tretje osebe božje, kakor podoba dobrote in krotkosti, ktera prešinja keršanstvo, in svet zmaguje.

Da zvemo, kaj se sihdob od tičev misli in sodi, bo zanimivo in važno, če tukaj nekaj malega posnamemo iz dotičnih spisov J. Sandovinih, Goethovih, Ekermanovih. „Meni“, piše prva, „so živali tako rade in pokorne, da se moji znanci ne morejo zadosti načuditi; posebno tiče me lepo vbogajo; moji materi pa so bile še bolj vdane. Berž ko so stopili na vert, so koj z drevja priferfrali prederzni vrabci, gibčne penice in vesele rebe, in so jim zaupno iz rok zobale in jih prijazno pikale“. Tič, pravi, je prva žival s prečudnim telesom, ki prekosi s perutami človeka samega; kljun in kremplje ima neznano ročne. Njegovo gnjezdo je sama umetnija, lepota in marljivost. On je skerben domačin, pomaga zvesto svoji družici hišico staviti, mlade hraniti in braniti; je čverst pevec, je ves lep, živahen, mičen in zvest. Potem popiše mično prigodbo od dveh mladih penic, ktere je sama odgajala in pri tem zvedila, da je penica prva godna in naj pametnejša iz med vseh tičev. „Odgojila sem dve penici, ki niste bile sestrici, ne verstnici. Za štirinajst dni sem starejo žoltopersno klicala Zoltko, sivopersno mlajšo pa Sivko. Štirinajst dni je pri penici toliko, kakor deset let pri deklici. Zoltka je že bila zala devičica, če ravno tanka in slabo opravljena; ne vé pa še sama jesti, ne dalje leteti, ko do bližnje vejice, kajti človeška odgaja je ptičjemu razvitku velika zamuda. Pri svoji materi bi Zoltka znala za 14 dni pred sama jesti, pri meni, ker sem mili tičici preveč stregla in se je nisem upala pustiti, da bi jo glad učil jesti. Sivka je bila prednadležno dete; vedno čivka in krili s perotkami, in ni nikoli mirna. Zoltka, ktera se že čajma, si glavico med ramice tiši in zamišljena šmiri, je še tudi zelo detečja in snedna. Če jo pogledam, krili proti meni, naj bi jo kermila.

Enkrat bi rada pri miru pisala, za tega del si nekoliko odstavim drevce, na katerem ste penici po sestersko živele. Ker je bilo hladno, se pol gola Sivka stisne pod Zoltko, ktera jo ljubeznjivo greje, kakor bi bila njena hčerka. Pol ure sedite mirno. Sedaj pa se glad zgłasi. Zoltka priskače po sedežih k meni na mizo, Sivka pa, ker še ne more z vejice, mi proti zija in kriči. Ali mudi se mi jo kermiti, zato Zoltko prvokrat

pokregam, da bi že lahko sama zobala, ker ima naj boljšo hrano, predobre mravljinice v snažni skledici pred kljunčkom, in da ne bom dalje stregla njeni lenobi. To se ji zameri, spravi se zopet na svojo vejico, in me serpo gleda; ali Sivka se ne vda, temuč neprestano kriči k svoji tovaršici po hrani. Naj beržeje jo priserčno prosi in tako milo, da glas serce para. Jaz terdoserčnica sem očitno vidila, kako se Žoltka trese, pa ne vé, kaj bi počela, kako bi si pomagala. Zadojč se zavé, skoči k skledici, zakriči, kakor bi hotla s kričem hrano prisiliti v kljunček; potem pa se je le sama loti. Ali, o prečudna ljubezen! ona pozabi na svoj glad, in skače s polnim kljunčkom k Sivki na vejico, in jo tako lepo pita, kakor da bi bila že davno verla starka. Od tega hipa me več kaj ne nadlegovate. Starša je pitala mlajšo in za njo bolje od mene skerbela, da je skoro lepo gladka, snažna, debela, in tudi zna pred sama jesti, kakor bi jo bila jaz učila. Tako je uboga Žoltka svojo tovaršico pohčerila, čeravno še sama dete, in se le jesti naučila, ker jo je morala materna ljubezen.

Mesec pozneje skakljate veseli in čisto prosti po drevji na mojem vertu in se nikoli več ne ločite, čeravno ste tistega spola in različnega roda. Tudi dalječ od hrama ne zletite, temuč ste naj rajše na veršičku naj višje hoje. Ako sedemo pri mizi, ste bliskoma na mizi, ali komu na rami, ali zletite strežniku naproti, da pred nami pokusite, kaj nam dobrega nese. Če pa ste ravno do vseh kaj zaupne, se vendar le meni daste prijeti in deržati, in priletite z drevesa vsak hip na moj klic, kterega nikol z drugim ne zmenjate. Kdor ni vidil nju odgaje, bi lahko veroval na čarijo. — Imela sem tudi prebistro in prepametno tašico, ter kanjo ali velikega skopca, do drugih divjega, do mene in meni ljubih oseb pa tako krotkega, da je sedel na zibelki mojega sinka, in mu je s kljunom, ostrejšim od britve, z lica muhe lovil, pa tako previdno in ročno, da ga nikoli ni zbudil in nikoli piknil. Zraven je vselej zapel nek premili nježni glas. Ako bi hotla vse povedati od svojih ljubih ptic, bi ne bilo konca in kraja. — (Daje prih.)

Šolsko blago.

Vaje v govorjenji in spisovanji.

Zelena trava. Čudno milo mi je pri sercu, ko vidim lepo zeleno